

Sikker skoletrafik

– love og regler

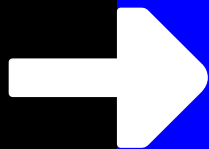
Skolebørn

RÅDET FOR
SIKKER TRAFIK

TrygFonden

INDHOLDSFORTEGNELSE

▶ Forord	3
▶ Færdselsundervisning	4
Færdselslære er et obligatorisk emne	4
Formålet med færdselslære	4
Trinmål for færdselslære	4
Trinmål – synoptisk opstillet – fra Fælles Mål 2009	5
Evaluerende prøver for færdselsundervisningen	7
Hvem har ansvaret for færdselsundervisningen?	9
Kommunalbestyrelsens ansvar	11
Hvem har ansvaret på friskoler og private grundskoler?	12
Politiets rolle i færdselsundervisningen	13
▶ Sikker skolevej	14
Ansvar for sikring af skoleveje	14
▶ Skolepatrulje	16
Vejledning om skolepatruljers oprettelse og funktion	16
Afmærkning ved skoler med skolepatruljer	18
Sådan arbejder patruljen	19
▶ Befordring	21
Kommunalbestyrelsens særlige befordringsforpligtelse	24
Tilskud til befordringsudgifter	25
Offentlig befordring af skoleelever	26
Skoleruter og buskørsel	26
Krav til bilføreren	26
Krav til bus og holdeplads	27
Krav til skolebørnsskilt	27
▶ Tilsyn	29
Skolens tilsynspligt med eleverne i skoletiden	29
Her gælder tilsynspligten	30
Tilsynet under ekskursioner mv.	31

I denne folder har vi samlet de love og regler, som har betydning for sikker skoletrafik.

Vi er mange ansvarlige voksne, som rent professionelt skal arbejde sammen om at skabe de bedst mulige rammer for, at børn klarer sig i trafikken her og nu, men også med tanke på, at de bliver fremtidens trafikanter. Og det gør vi gerne.

Men det kan af og til være svært at gennemskue, hvem der har ansvar for hvad og hvorfor. Vi håber, at denne samling af love og regler kan være med til at skabe et overblik.

Redaktionen af det seneste hæfte er afsluttet i oktober 2010. De enkelte bestemmelser kan desuden læses i deres fulde udstrækning og i seneste version hos www.retsinfo.dk.

Færdselslære er et obligatorisk emne

Uddrag af lov om folkeskolen

Jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010

§ 7. I undervisningen i grundskolen indgår følgende obligatoriske emner:

1. Færdselslære,
2. sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab,
3. uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering.

Formålet med færdselslære

Færdselslære

Jf. bekendtgørelse nr. 748 af 13. juli 2009

§ 21. Formålet med undervisningen i færdselslære er, at eleverne opnår sikkerhed i at færdes i trafikken uden risiko for sig selv eller andre.

Stk. 2. Eleverne skal opnå viden om de faremomenter og muligheder, som de stilles overfor i trafikken.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne bliver opmærksomme og ansvarlige trafikanter. Eleverne skal vide, at deres adfærd i trafikken er led i en sammenhæng, som giver dem muligheder, men også medansvar og forpligtelser. Eleverne skal kende til forholdsregler i forbindelse med ulykker, herunder førstehjælp.

Trinmål for færdselslære

Når elever forlader folkeskolen, står de over for de ti farligste år i trafikken. Undervisningen i det obligatoriske emne færdselslære skal være med til at give eleverne færdigheder og kundskaber, så de bliver bedre rustet til at passe på sig selv og andre i trafikken. Med andre ord: Færdselsundervisningen skal bidrage til, at de får gode trafikvaner med sig ud i livet.

Trinmålene tager udgangspunkt i den enkelte elev, og beskriver, hvad eleven skal kunne efter 3., 6. og 9. klassetrin. Trinmålene er inddelt i tre kundskabs- og færdighedsområder: Sikker trafikal adfærd, Samspil og risici og Ansvarlighed i trafikken. Disse tre områder illustrerer, hvad det er, man skal kunne for at færdes sikkert i trafikken: For det første skal man kende færdselsreglerne, for det andet skal man kunne manøvrere sig selv og sit køretøj sikkert, og for det tredje skal man have forståelse for, at det at færdes i trafikken er et socialt samspil.

Trinmål – synoptisk opstillet – fra Fælles Mål 2009

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

	EFTER 3. KLASSETRIN	EFTER 6. KLASSETRIN	EFTER 9. KLASSETRIN
SIKKER TRAFIKAL ADFÆRD	kende færdselsregler med henblik på at bevæge sig sikkert som fodgænger i lokalområdet	kende færdselsregler som fodgænger og cyklist i kendt og ukendt område	kende færdselsregler i relation til egen og andres færden
	fortælle om handlemuligheder i relation til forskellige trafikanters adfærd	beskrive forhold, der har betydning for egen og andre trafikanters adfærd	vurdere faktorer, der har betydning for egen og andre trafikanters sikkerhed
	balancere og manøvrere på cykel i lukket område	beskrive sammenhængen mellem egen og andre trafikanters adfærd	vurdere hensigtsmæssig, rigtig eller forkert adfærd i forskellige trafiksituationer
		orientere sig sikkert på cykel i kendt og ukendt område, herunder overholde vigepligtsregler, følge afmærkning og placere sig rigtigt på vejen	
SAMSPIL OG RISICI	kende til bløde og hårde trafikanter	kende til betydningen af hastighed, vejgreb og udsyn, samt begreberne reaktionstid, bremselængde og standselængde	vurdere risici i forbindelse med køretøjer, trafikanter og veje
	give eksempler på, hvad der har betydning for egen sikkerhed i trafikken herunder mødet med andre trafikanter	kende til egne og andre trafikanters ansvar og forpligtelser, styrker og svagheder	beskrive risikofaktorer i konkrete trafikale situationer
	fortælle om døgnets og årstidernes betydning for trafikanter	give eksempler på risiko i forhold til forskellige tidspunkter og årstider	bedømme risiko i forhold til forskellige tidspunkter og årstider
	give eksempler på sikker cyklistadfærd	kende til sikker cyklistadfærd i spil med andre trafikanter	beskrive egen og andre trafikanters ansvar og forpligtelser
ANSVARLIGHED I TRAFIKKEN	give eksempler på handlinger, der viser god og dårlig trafikadfærd	beskrive årsager og virkning af u hensigtsmæssig adfærd i trafikken	beskrive og vurdere forskellige holdninger til ansvarlighed i trafikken
	give eksempler på de mest basale forholdsregler ved tilskadekomst i trafikken, herunder at tilkalde hjælp	kende til forskellige stimulanser, der påvirker den trafikale adfærd	beskrive risiko ved sammenblanding af stimulanser og trafik
		kende til forholdsregler ved tilskadekomst i trafikken, herunder alarmering og almindelig førstehjælp	beskrive og vurdere forholdsregler ved ulykker, herunder standsning af ulykken og livreddende førstehjælp

Fælles Mål 2009 for Færdselslære

Faghæfte 20 udgivet af Undervisningsministeriet

Placering af færdselslære i skoleforløbet

Undervisning i færdselslære skal foregå i hele skoleforløbet med hovedvægten på forskellige sider af emnet til forskellige tider. Emnet er obligatorisk, men der er ikke regler for, hvornår og i hvilken sammenhæng færdselslære skal indgå i undervisningen.

Ifølge folkeskoleloven indgår færdselslære i undervisningen i de obligatoriske fag, dvs. inden for de obligatoriske fags timetalsramme. I det omfang, det ikke fremgår af læseplanen, hvilke fag undervisningen henlægges til, påhviler det skolelederen at træffe beslutning om, inden for rammerne af hvilke fag undervisningen i det obligatoriske emne skal foregå, eller om den gives af klasselæreren i forbindelse med klassens tid. Sædvanligvis koordinerer klasselæreren arbejdet med klassens lærere, med en eventuel færdselskontaktlærer og med øvrige ressourcepersoner. Skolens eventuelle færdselskontaktlærer vil kunne rådgive og vejlede i forbindelse med undervisningen.

Færdselslære skal tages op regelmæssigt gennem hele skoleforløbet. Dette understreges af ulykkesstatistikkerne, der viser, at ældre børn og unge oftere kommer til skade i trafikken end yngre børn. Derfor er det af afgørende betydning, at man fastholder fokus på færdselsundervisningen også på de ældste klassesettrin.

Det kan være en fordel at fastlægge bestemte aktiviteter, fx gåprøve, cyklistprøver og udskolingstest til bestemte tidspunkter i skoleforløbet. Det kan skabe en god tradition på den enkelte skole. Disse typer prøver skal ses som integrerede dele af undervisningsforløb, ikke som enkeltstående aktiviteter. Det samme vil være tilfældet med inddragelse af gæstelærere i undervisningen.

Ud over disse foreslåede grundige og fastlagte aktiviteter skal emnet eller elementer fra det indgå i den almindelige undervisning i naturlig sammenhæng med fagene.

Rådet for Større Færdselssikkerhed arbejder med flg. grundmodel:

Ca. 6-7 år	Gå-prøve	BH / 1. kl.
Ca. 9 år	Den lille cyklistprøve	3. kl.
Ca. 12 år	Cyklistprøven	6. kl.
Ca. 14 - 16 år	Trafiktjekket	8. - 10. kl.

Disse prøver anvendes som evaluering af elevernes udbytte af undervisningen.

Evaluering af prøver for færdselsundervisningen

Fælles Mål 2009 for Færdselslære

Faghæfte 20 udgivet af Undervisningsministeriet

Evaluering af færdselsundervisningen

Det oftest forekommende evalueringsværktøj er Rådet for Større Færdselssikkerheds fire prøver/tests.

- ▶ Gåprøven i børnehaveklassen eller 1. klasse
- ▶ Den lille cyklistprøve i 3. klasse
- ▶ Cyklistprøven i 6. klasse
- ▶ Trafiktjekket i 9. klasse.

Prøverne er placeret således, at elevernes færdigheder/kundskaber testes i forhold til trinmålene for 3., 6. og 9. klasse.

Gåprøven tester elevernes evne til at gå korrekt på veje med og uden fortov og krydsning af kørebane.

Den lille cyklistprøve afprøver elevernes kunnen vedrørende start og stop, slalom, orientering bagud, kørsel i sving med tegngivning og balancering.

Cyklistprøven består af en teoretisk del og en praktisk del, der tester og afprøver elevernes evne til at begå sig i trafikken. Den teoretiske del

tester elevernes viden om færdsel. Den praktiske prøve tester elevernes evne til at orientere sig sikkert, give tydelige tegn før stop og sving, overholde vigepligtsregler, følge afmærkning og placere sig rigtigt i trafikken.

Det it-baserede undervisningsmateriale Trafiktjekket tester elevernes risikoforståelse, holdninger til trafik og evne til hensigtsmæssig adfærdsvurdering. Testen lægger også op til, at klassen udarbejder en overlevelsesstrategi. Strategien skal hjælpe eleverne med at holde sig selv og hinanden fast i de mest fornuftige valg i trafikken.

Se i øvrigt evalueringportalen

www.evaluering.uvm.dk

Fælles Mål 2009 for Færdselslære

Faghæfte 20 udgivet af Undervisningsministeriet

Små og store elever – progression

I nogle sammenhænge er det rigtigt, at undervisningen skal gå fra at være konkret hos de yngste til at være mere abstrakt hos de ældste. I færdselsundervisning er dette kun delvis rigtigt. Eleverne kan abstrahere mere, jo ældre de bliver. Men det er vigtigt, at man på de ældre klassetrin ikke forledes til at lade færdselsundervisningen blive abstrakt, så den udelukkende handler om statistik, tal, alkohol- og risikoberegninger.

Mere konkrete og personligt involverende områder må stadig indgå, fx: Besøg af en ung trafikskadet

– Hvordan kommer man sikkert hjem fra en fest
– lagttagelser og målinger – Trafikplanlægning.

Undervisningen hos de ældste elever skal fortsat være konkret i en vis forstand. Elevernes større evne til at arbejde med abstrakte forhold kan især få betydning for, hvilke emner man vælger at tage op. Når emnerne er valgt, må de fortsat bearbejdes konkret og tæt på elevernes egen virkelighed. Undervisningen skal sikre, at eleverne opnår kundskaber og færdigheder, så de kan honorere trinmålene for færdselslære.

FRA	TIL
At kunne færdes i det kendte nærmiljø	At kunne færdes i helt ukendte områder
At kunne færdes til fods i trafikken	At kunne manøvrere sin cykel og færdes på den i trafikken
At vide, hvad der har betydning for egen sikkerhed	At vide, hvad der har betydning for andres sikkerhed
At iagttage andre trafikanter	At kunne beskrive vilkårene for samspillet og agere på dem

Hvem har ansvaret for færdselsundervisningen?

Kommunalbestyrelsen har i sidste ende ansvaret for, at kommunens skoler underviser i det obligatoriske emne færdselslære. Kommunalbestyrelsen har også ansvaret for, at der via undervisningen skabes rammer for, at eleverne kan opnå de kundskaber og færdigheder, som beskrives i trinmålene i "Fælles Mål for Færdselslære". I praksis har kommunalbestyrelsen uddelegeret ansvaret til skolernes bestyrelser.

Fælles Mål 2009 for Færdselslære Faghæfte 20 udgivet af Undervisningsministeriet

Ansvarlige for skolens færdselsundervisning

Skolebestyrelsen

Skolebestyrelsen har inden for folkeskolens rammer ansvaret for undervisningens kvalitet og fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse. Det betyder, at det påhviler skolebestyrelsen at udstikke retningslinier for gennemførelse af det obligatoriske emne færdselslære. Det er således skolebestyrelsen, som bør være en aktiv medspiller i formuleringen af skolens trafikpolitik. Trafikpolitikken indeholder både planer for færdselsundervisningen og regler for færdsel i og omkring skolen.

Skolelederen

Det påhviler skolelederen at træffe beslutning om, hvilke fag undervisningen i det obligatoriske emne færdsel skal foregå i. Eller om den gives af klasselæreren i forbindelse med klassens tid.

Klasselæreren

For at sikre, at færdselslære tages op i undervisningen med jævne mellemrum i hele skoleforløbet, er det nødvendigt, at en af klassens lærere er ansvarlig for at koordinere planlægningen. Det er naturligt, at klasselæreren påtager sig denne rolle. Klasselæreren tager initiativ til, at undervisningsforpligtelsen over for emnet aftales og tilrettelægges i klasseteamet eller blandt klassens lærere. Det er hensigtsmæssigt at planlægge for et skoleår ad gangen, idet man samtidig tager hensyn til langtidsperspektivet i det samlede skoleforløb. Et praktisk hjælpemiddel som klassens logbog vil naturligt kunne støtte hukommelsen, lette overgangen ved eventuelle lærerskift og give gode muligheder for at planlægge med progression. Fastlæggelse af undervisningen i færdselslære indgår som en del af den samlede plan for undervisningen på

den enkelte skole, evt. i form af en årsplan, hvori skolen fastlægger de tilbagevendende aktiviteter, fx cyklistprøver og lejrskoler, og placering af de obligatoriske emner på relevante klassetrin.

Færdselskontaktlæreren

Det anbefales, at skolen udpeger en lærer til at fungere som færdselskontaktlærer. Hvis skolen har en færdselskontaktlærer, er det dennes opgave at give råd og vejledning til skolens øvrige lærere i forbindelse med færdselsundervisning. Den væsentligste vejledning gives til klasselærerne, som koordinerer deres klassers færdselsundervisning. Derudover kan også lærere i andre fag, hvor færdsel eller emner med relation til færdsel behandles, have brug for vejledning fra færdselskontaktlæreren.

Kontaktlæreren formidler kendskab til undervisningsmaterialer og giver råd om, hvordan undervisningen kan tilrettelægges. Kontaktlæreren er ansvarlig for tilsynet med skolens materialer og hjælpemidler til færdselsundervisning, eventuelt i samarbejde med skolebibliotekaren. Det er kontaktlæreren, der bestiller de relevante materialer hjem til klasserne samt sørger for at supplere og udbygge skolens samling af materialer til færdselsundervisning.

Færdselskontaktlæreren er ansvarlig for koordinering af færdselskampagner, fx refleks-, lygte- og cyklistkampagner. Kontaktlæreren sikrer en løbende kontakt med politiet, Rådet for Større Færdselssikkerhed og dets repræsentant i den pågældende politikreds. Denne kontakt hindrer dog ikke, at klasselærere også selv tager kontakt til de pågældende samarbejdspartner. Kontaktlæreren sikrer desuden kontakten til de

lokale færdselssikkerhedsudvalg, hvor sådanne er oprettet.

Hvis der på skolen er oprettet en skolepatrolje, er det en stor fordel, at det er færdselskontaktlæreren, der ligeledes fungerer som patruljeinstruktør. Rådet for Større Færdselssikkerhed afholder jævnligt færdselspædagogiske kurser for bl.a. færdselskontaktlærere. Disse kurser må for kontaktlærernes vedkommende betragtes som supplerende uddannelse.

Forældrene

Forældrenes engagement og medvirken er af afgørende betydning. De har oftest en stor interesse i skolevej og trafik, når børnene begynder i skolen. Denne interesse bør skolen forsøge at videreudvikle til et tæt samarbejde, også i de mange efterfølgende år. Forældrene har ansvaret for, at børnene opdrages til og får erfaring med at færdes i trafikken, fx ved at gå eller cykle til og fra skolen. Skolen kan supplere den opdragelse og viden, som børnene har hjemmefra. Derfor er et nært samarbejde mellem skole og hjem af afgørende betydning.

Færdselsemner som fx "skolevejen", "cykelregler", "trafik og adfærd", "trafik og alkohol" kan sættes som punkter på dagsordenen for forældremøder nogle gange i skoleforløbet. Desuden kan forældre inddrages som hjælpere i forbindelse med emnedage eller emneuger eller som kontrollanter i forbindelse med gå- eller cyklistprøver.

Eller der kan i fællesskab arrangeres cykelværksted eller cykeltur, hvor en relevant faglig vinkel indgår som en naturlig del. Det er oplagt at tale om, hvordan cyklens udstyr skal være, og hvordan man færdes mange sammen på cykel-udflugt, inden man tager af sted på en tur fælles

for forældre og børn. Før turen gennemgår man de særligt trafikfarlige steder på turen og taler om, hvordan de skal passeres i praksis.

Politiet

Overalt i landet kan politiet medvirke ved skolernes færdselsundervisning. Politiet er en værdifuld samarbejdspartner, som i kraft af sin myndighed er i stand til at formidle trafiksikkerhed med stor autoritet.

På skolen kan færdselskontaktlæreren være den, der har forbindelsen til det lokale politi, ligesom han oftest vil være orienteret om, i hvilket omfang politiet kan tilbyde at medvirke ved undervisningen. Det er naturligvis også muligt for den enkelte klasselærer selv at tage kontakt til politiet i forbindelse med undervisningen.

Ansvaret for færdselsundervisningen påhviler lærerne. Politiets medvirken skal ses som et – meget værdifuldt – supplement til lærernes undervisning. Politiet kan med stor fordel medvirke i forbindelse med skolestart, gå- og cyklistprøver og cykel-, refleks- og lygtekontrol. Til undervisning på de ældste klassetrin er det en god ide at invitere politiet i forbindelse med information om knallertkørsel, trafik og alkohol, konsekvenser af ulykker mv.

Det er en god ide, at politiet deltager i udvalgte forældremøder og arrangementer i løbet af skoleforløbet. Det kan være i forbindelse med skolestart, hvor der sættes fokus på trafikken omkring skolen, især hensigtsmæssig adfærd i forbindelse med elevernes ankomst til skolen. Senere i skoleforløbet kan det være værdifuldt at inddrage politiet ved forældremøder, hvor problemstillinger vedrørende fx rusmidler, kriminalitet og knallertkørsel er på dagsordenen.

Kommunalbestyrelsens ansvar

Uddrag af lov om folkeskolen

Jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010

Styrelsen af kommunens skolevæsen

Kommunalbestyrelsen

§ 40. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen godkender skolernes læseplaner, jf. § 10, stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der fastsættes en læseplan for undervisningen efter § 5, stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at hensynet til undervisningens fremme af elevernes alsidige udvikling er tilgodeset gennem beskrivelser i læseplanerne eller på anden hensigtsmæssig måde.

Stk. 5. Bortset fra de beføjelser, der følger af arbejdsgiverkompetencen, og de beslutninger, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-6, samt § 25, stk. 7, § 34, stk. 3, og § 40a, stk. 2 og 3, kan kommunalbestyrelsen helt eller delvis delegere sine beføjelser efter denne lov til skolebestyrelserne. Kommunalbestyrelsen kan til skolebestyrelsen delegere beføjelsen til at kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursioner, jf. § 50, stk. 7, 1. pkt., og at forældrene skal betale for elevernes forplejning under lejrskoler og skolerejser, jf. § 50, stk. 7, 2. pkt., samt til at træffe beslutning om dækning af øvrige udgifter til ekskursioner, lejrskole og skolerejser, jf. § 50, stk. 8, 2. pkt.

§ 40 a. Kommunalbestyrelsen skal årligt udarbejde en kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporten skal beskrive kommunens skolevæsen, skolernes faglige niveau, de foranstaltninger, kommunalbestyrelsen har foretaget for at vurdere det faglige niveau, og kommunalbestyrelsens opfølgning på den seneste kvalitetsrapport.

Stk. 2. Kvalitetsrapporten skal drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til rapporten og til opfølgning herpå. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse fra skolebestyrelserne om kvalitetsrapporten.

Stk. 3. Hvis kvalitetsrapporten viser, at det faglige niveau på en skole ud fra en helhedsvurdering, som det bl.a. kommer til udtryk i testresultater og prøveresultater, ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan med henblik på at forbedre niveauet på skolen. Handlingsplanen skal vedtages på et møde i kommunalbestyrelsen. Forinden drøftelsen i kommunalbestyrelsen indhentes der en udtalelse om handlingsplanen fra skolebestyrelsen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kvalitetsrapporter og handlingsplaner samt skolebestyrelsernes udtalelser herom på internettet. Oplysninger omfattet af tavshedspligt må ikke offentliggøres.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om kvalitetsrapporter, herunder om indhold og udformning, og om tidsfrister for vedtagelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner.

Hvem har ansvaret på friskoler og private grundskoler?

På friskoler og private grundskoler er det alene forældrekredsen, som har tilsynsforpligtelsen i forhold til, om undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kræves af folkeskolen.

Uddrag af bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v. Jf. lovbekendtgørelse af 24. juni 2010 nr. 755

- § 1. Friskoler og private grundskoler (frie grundskoler) kan inden for rammerne af denne lov og lovgivningen i øvrigt give undervisning, der stemmer med skolernes egen overbevisning, og tilrettelægge undervisningen i overensstemmelse med denne overbevisning. Skolerne afgør inden for de samme rammer frit, hvilke elever de vil have på skolerne.
- Stk. 2. Frie grundskoler giver undervisning inden for børnehaveklasse og 1.-9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
- § 1a. Skolen fastsætter slutmål for de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, og for folkeskolens obligatoriske emner.
- § 9. Det påhviler forældrene til børn i en fri grundskole (forældrekredsen) at føre tilsyn med skolens almindelige virksomhed, herunder med, at skolen giver undervisning og sprogstimulering efter § 1, stk. 2, 2. pkt., som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Forældrekredsen træffer selv beslutning om, på hvilken måde tilsynet skal udøves.

Politiets rolle i færdselsundervisningen

Til politidirektøren i København og politimestrene

Cirkulære om politiets bistand ved færdselsundervisningen i skolerne Justitsministeriets cirkulære nr. 221 af 20. oktober 1967

I kapitel 24 om færdselslære i Undervisningsvejledning for folkeskolen (betænkning nr. 253/1960), jfr. undervisningsministeriets cirkulære nr. 87 af 6. april 1960 om målet for folkeskolens undervisning, udtales bl.a.:

» Ansvar for færdselsundervisningen i skolen påhviler lærerne, men det er af stor betydning, at skolen samarbejder med politiet. I de skoler, hvor politiet giver færdselsundervisning, er denne at betragte som et supplement til lærerens undervisning. «

Ved cirkulære nr. 54 af 29. marts 1965 om skolenes færdselsundervisning, skolepatruljer og cyklistprøver m.v. har undervisningsministeriet fastsat nærmere bestemmelser om færdselsundervisningens indhold og tilrettelæggelse. Det er i denne forbindelse påny understreget, at ansvaret for færdselsundervisningens gennemførelse påhviler skolen og dens lærere, men at det er af den største betydning, at skolen samarbejder med politiet.

I tilslutning hertil fastsættes herved følgende om politiets bistand ved færdselsundervisningen i skolerne:

► Instruktion af skoleelever

Politiet kan yde bistand til gennemførelse af den praktiske del af undervisningen (besigtigelse af færdselen, demonstration af færdselssituationer, oprettelse af og tilsyn med skolepatruljer, eftersyn af elevernes cykler og

afholdelse af cyklistprøver m.v.). Politiet kan endvidere i rimeligt omfang yde bistand ved færdselsundervisning i klasserne, f.eks. således at hver skoleelev en gang om året modtager instruktion fra politiet i tilknytning til det pensum, som skolen underviser det pågældende klassetrin i, jfr. afsnit I, C, i undervisningsministeriets nævnte cirkulære af 29. marts 1965.

Bistanden bør ydes ved egnede polititjenestemænd.

► Instruktion af lærere

Med henblik på hurtigst muligt at få uddannet det fornødne antal lærere til at give den i cirkulæret af 29. marts 1965 omtalte færdselsundervisning kan politiet endvidere, som supplement til den uddannelse af lærere, der foregår på anden måde, i samarbejde med skolemyndighederne og de lokale lærerkredse yde bistand ved instruktion af lærere i færdselsundervisning.

Der kan ikke af politiet afholdes udgifter til anskaffelse af færdselsplanspil, bøger eller andet undervisningsmateriel til brug ved færdselsundervisningen i skolerne.

Læs hvordan politiet kan medvirke ved skolernes færdselsundervisning på side 10 ►

Uddrag af Færdselsloven

Jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 5. oktober 2009

Grundregler m.v.

§ 3. Trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så at der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre, og således at færdslen ikke unødigt hindres eller forstyrres. Der skal også vises hensyn over for dem, der bor eller opholder sig ved vejen.

Stk. 2. Særligt hensyn skal vises over for børn, skolepatroljer, ældre mennesker samt personer, der ifølge særligt af justitsministeren fastsat kendetegn eller i øvrigt, efter hvad der fremgår af omstændighederne, lider af svækket syn eller hørelse eller anden legemlig mangel eller sygdom, som er til ulempe for dem i færdslen.

Stk. 3. Det påhviler politi og vejmyndigheder efter samråd med skolerne at træffe foranstaltninger til at beskytte børnene mod farerne fra den kørende færdsel på deres vej til og fra skolen.

Ansvar for sikring af skoleveje

Jf. Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 11213 af 13. april 1978

Ifølge færdselslovens § 3, stk. 3, påhviler det politi og vejmyndighed efter samråd med skolerne at træffe foranstaltninger til beskyttelse af børnene mod farerne fra den kørende færdsel på deres vej til og fra skole. Ved »børnene« forstås også elever på ungdomskoler, tekniske skoler, gymnasier og lignende.

I forhold til den tilsvarende bestemmelse i færdselsloven af 1955, § 71, er reglen udvidet til ikke blot at omfatte forholdene i umiddelbar nærhed af skolen, men i princippet hele skolevejen. Bestemmelsen har mere karakter af en programmerklæring end af en regel, der indeholder konkrete anvisninger for de nævnte myndighedsers virksomhed, men er herved med til at understrege en af hovedmålsætningerne med den nye færdselslov - en bedre beskyttelse af de svage trafikantgrupper. Manglende efterlevelse af bestemmelsen er ikke sanktioneret med straf, og det er ikke i loven eller dens forarbejder forudsat, at den skal suppleres med administrative forskrifter om det foreskrevne samarbejde eller retningslinier for, hvornår en vej er en skolevej, eller hvilke farer der kan begrunde, at der træffes særlige beskyttelsesforanstaltninger.

Justitsministeriet har imidlertid fundet det hensigtsmæssigt med baggrund i nogle konkrete sager at give oplysning om nogle af de hensyn af helt generel karakter, som man har tillagt betydning ved afgørelsen i sager, der har været forelagt ministeriet. Ved afgørelsen af, om en vej kan anses som skolevej, må der i overensstemmelse med bemærkningerne til lovforslaget lægges vægt på, om der er tale om veje, der i særlig grad anvendes af børn og unge til og fra skole, herunder vejnettet i skolerens nærhed og f.eks. veje mellem boligkvarterer og skoler.

Ved bedømmelsen af, om der på en skolevej eksisterer sådanne faremomenter, at iværksættelse af særlige foranstaltninger bør overvejes, foretager justitsministeriet en samlet vurdering af især oversigtsforholdene og vejens udbygning, kørehastigheden, trafikætheden, trafikens sammensætning og uheldstillene set i relation til børnenes alder. Det påses særligt, om børnene skal krydse andre veje på steder med manglende oversigt, og om vejen indeholder skjulte faremomenter.

Hvilke foranstaltninger, det i givet fald vil være mest hensigtsmæssigt at træffe, må afhænge af de lokale forhold. Der kan bl.a. blive tale om følgende:

- ▶ Etablering af fodgængerbroer, -tunneler, -felter eller signalanlæg og forbedring af oversigtsforholdene.
- ▶ Opstilling af fodgængerrækværker og lignende ved skoler og /eller skolestiers indmunding eller krydsning med andre veje.
- ▶ Afmærkning med færdselstavler og/eller afmærkning på kørebanen.
- ▶ Oprettelse af skolepatruljer og afmærkning af disse i overensstemmelse med bestemmelserne i justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 18. februar 1976 om afmærkning af skolepatruljer.
- ▶ Påbud om, at cyklister skal benytte fortov, jfr. justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 27. september 1977 om cyklisters anvendelse af fortov og gangsti.
- ▶ Påbud om, at cyklister skal benytte cykelsti i venstre vejside (dobbeltrættet cykelsti).
- ▶ Vejledning til forældre og børn om, hvilken rute der mest sikkert kan benyttes mellem hjem og skole.

På steder, hvor de trafikale forhold er så vanskelige, at de, uanset hvilke tekniske forholdsregler der træffes, frembyder betydelig risiko for børnene, eller hvor trafikale ulemper ikke med rimelighed kan forlanges afhjulpet, påhviler det ifølge § 26, stk. 1, i folkeskoleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010, vedkommende kommune at sørge for befordring mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed, når hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør dette særlig påkrævet. En sådan befordringsordning skal i givet fald etableres, uanset om afstanden mellem skole og hjem er kortere end den, der i øvrigt er afgørende for, om der skal etableres en befordringsordning.

Selve beslutningen om, hvorvidt en befordringsordning bør etableres og i bekræftende fald på

hvilken måde, træffes af kommunen, der bør træffe sin afgørelse på grundlag af vejmyndighedernes og politiets skøn over de vej-, trafik- og færdselsmæssige forhold, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 25 af 10. januar 1995 om befordring af elever i folkeskolen.

Om befordringen henvises der i øvrigt til justitsministeriets bekendtgørelse af 13. april 1978 om offentlig befordring af skoleelever.

Fra justitsministeriets praksis kan nævnes følgende konkrete eksempler:

- ▶ En ca. 6 m bred bivej uden fortov, cykelsti eller rabat, hvor oversigtsforholdene nogle steder var forholdsvis dårlige, men hvor der kun forekom beskeden lokal trafik, og hvor der ikke havde været færdselsuheld, kunne ikke betegnes som særlig trafikfarlig. Da strækningen imidlertid pludselig periodevis blev benyttet af mange store lastbiler, hvorved børnene på vej til og fra skole blev passeret af en del af disse, blev strækningen anset som trafikfarlig, når denne særlige kørsel fandt sted.
- ▶ En skolestis afslutning i en stor åben plads, hvorfra børnene kunne sprede sig ud over vejen mellem 2 uoverskuelige sving, anset som trafikfarlig særlig for mindre børn.
- ▶ En mindre, blind vej med ringe og kun lokal færdsel til nogle få ejendomme ikke anset som trafikfarlig.
- ▶ En ca. 7 m bred bivej med flere sving men uden fortov, cykelsti eller rabat, der passerede forbi en skole inden for tættere bebygget område med generel hastighedsbegrænsning på 60 km i timen, men hvor der forekom stærk trafik med mange store lastbiler, anset som trafikfarlig.
- ▶ En ca. 6 m bred overskuelig landevej uden fortov eller cykelsti men med 1,30 m bred rabat uden særlig trafikbelastning og med god optisk linieføring ikke anset som trafikfarlig, da der ikke var skjulte faremomenter, og der ikke de sidste 10 år var sket skolevejsulykker.

Vejledning om skolepatruljers oprettelse og funktion

I henhold til § 7, nr. 1, i lov om folkeskolen jf. lovbekendtgørelse nr. 739 af 6. oktober 1998, indgår færdselslære som obligatorisk emne i undervisningen i grundskolen. Der henvises til § 19 i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 482 af 6. juni 1994 som ændret ved bekendtgørelse nr. 702 af 7. august 1995 om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner med angivelse af centrale kundskabs- og færdighedsområder, samt til Undervisningsministeriets vejledende læseplan og undervisningsvejledning for det obligatori-

ske emne færdselslære. Endvidere henvises til Undervisningsministeriets bekendtgørelse om befording af elever i folkeskolen.

Såvel den enkelte skole som det stedlige politi kan tage initiativet til oprettelse af en skolepatrulje (SP). Den endelige beslutning om oprettelse af SP træffes af kommunalbestyrelsen efter samråd med skolen og politi. De nærmere retningslinjer for den praktiske udførelse fastlægges efter forhandling med politiet.

I henhold til færdselslovens § 3, stk. 3, påhviler det politi og vejmyndigheder efter samråd med skolerne at træffe foranstaltninger til at beskytte børnene mod farerne fra den kørende færdsel på deres vej til og fra skolen.

Der gives følgende vejledning om skolepatruljers oprettelse og funktion:

A. Formål

Ved enhver skole, hvor de trafikale forhold nødvendiggør en nærmere opsigt med eller regulering af elevernes færden, henstilles det, at der indføres skolepatruljer. Formålet med skolepatruljesystemet er, at:

- ▶ gøre elevernes færden i nærheden af skolen så sikker og fornuftig som muligt og
- ▶ vænne eleverne til også på andre tidspunkter, hvor de færdes på gader og veje, at iagttage den nødvendige forsigtighed samt udvise hensynsfuldhed over for andre.

B. Organisation

SP-systemet består i, at nogle ældre og dertil egnede elever påtager sig at lede skolens elever sikkert over hovedfærdselsåre i nærheden af skolen og i det hele taget at medvirke til en fornuftig færden i skolens nærhed.

Ordningen forudsætter, at de farer og risici, som trafikforholdene det pågældende sted frembyder for eleverne, i videst omfang er søgt afhjulpet ved etablering af færdselstekniske anlæg,

således at SP's opgave i første række bliver at påse, at eleverne på korrekt måde gør brug af disse anlæg.

Rådet for Sikker Trafik yder skolerne rådgivning i forbindelse med oprettelse af SP. Rådet forhandler det nødvendige udstyr og stiller uddannelsesmateriale til rådighed.

C. Skolepatruljeinstruktøren

Skolens leder kan udpege en af skolens lærere som skolepatruljeinstruktør. Vedkommende lærer bør have et vist forudgående kendskab til de stedlige trafikproblemer og til politiets synspunkt vedrørende disse. Opgaven som skolepatruljeinstruktør indebærer i et tæt samarbejde med politiet at fastlægge ordningens daglige funktioner og at medvirke ved instruktionen af skolepatruljemedlemmer (SP'ere). Endvidere indebærer opgaven et tilsyn med SP'ernes daglige arbejde og vedligeholdelse af kontakten med politiet og Rådet for Sikker Trafik.

D. Udvælgelse af elever til skolepatruljen

Ved udvælgelsen bør man kun undtagelsesvis vælge elever fra lavere klassetrin end 6., idet børn normalt først i denne alder har opnået en generel trafikikker adfærd. Af hensyn til kontinuiteten i arbejdet bør patruljen normalt bestå af

elever fra to klassetrin. Skolepatruljeinstruktøren bør sikre sig forældrenes accept inden udvælgelsen finder sted, hvorved forældrene tillige bliver inddraget i vurderingen af deres barns modenhed og ansvarlighed i forbindelse med arbejdet som SP'er.

Når udvælgelsen har fundet sted, modtager de kommende SP'er et uddannelsesmateriale, som bl.a. indeholder to enslydende »patruljekort«. På patroljekortene står reglerne for SP-arbejdets udførelse. Eleverne skal skrive under på, at de er indforstået med disse regler. Eleverne må kun deltage i patroljearbejdet, såfremt forældrene har givet deres accept. Derfor skal elevens forældre også underskrive kortene. Begge kort afleveres til patroljeinstruktøren, som giver dem videre til politiet.

Eventuelle patroljeførere udvælges af instruktøren eller af SP'erne. Patroljeførernes opgave kan bl.a. være at virke som kontaktpersoner til patroljeinstruktøren.

E. Uddannelse

Hvert hold SP'ere skal uddannes til at varetage opgaven. Rådet for Sikker Trafik har udarbejdet materiale hertil. Uddannelsen foregår i samarbejde mellem politiet og skolepatruljeinstruktøren.

Uddannelsen afsluttes med udlevering af SP-bevis. Dette bevis skal underskrives af politiet og er SP'ens dokumentation for, at vedkommende er godkendt som patroljemedlem.

F. Udstyr

Det obligatoriske udstyr for enhver SP'er i funktion omfatter fluorescerende gul vest med reflekterende skråsiddende refleksbånd. Hvis eleven virker helt eller delvist på kørebanen, skal eleven også anvende håndskilt. I regn eller usigtbart vejr og i øvrigt, når forholdene taler herfor, kan der bæres gult fluorescerende regnslag. En skolepatrulje skal være ens overalt i landet, og ustyret skal være sikkerhedsgodkendt og -testet og mærket med standarden EN471 kl. 2. Derfor er det kun det udstyr, som forhandles af Rådet for Sikker Trafik, der må benyttes. Af sikkerhedsmæssige årsager må udstyret ikke forsynes med mærkning af nogen art. Udstyret betales af skolen eller kommunen.

G. Funktion

SP må kun udøve sin myndighed over for skolens elever og har ikke hjemmel til at standse eller på anden måde dirigere den øvrige trafik.

Nærmere retningslinjer for SP's funktion fremgår af den af Rådet for Sikker Trafiks udarbejdede vejledning herom.

H. Forsikringsforhold

Under udførelse af deres patroljearbejde er SP'erne omfattet af skolernes arbejdsskadeforsikring.

Denne vejledning erstatter Undervisningsministeriets vejledning nr. 11 af 10. januar 1995 om skolepatruljers oprettelse og funktion.

Afmærkning ved skoler med skolepatruljer

Bekendtgørelse om vejafmærkning nr. 784 af 6. juli 2006

Der er stor forskel på de trafikale forhold omkring skolerne landet over. Ved overgangsstederne til skolen er der ofte foretaget trafiksaneringer i form af bump, hævet kørebane, indsnævring af kørebanen, lege og opholdsveje, stilleveje og lignende for at dæmpe hastigheden. Det er med til at gøre skolepatrulje-medlemmernes arbejdssted mere sikkert.

Derudover skal den kørende trafik advares om, at farten bør nedsættes, når de nærmer sig et overgangssted til en skole med skolepatruljer. Det skal ske via advarselstavlen A22 Børn:

Tavlen angiver særlig fare, hvor børn færdes på eller ved vej. Tavlen kan anvendes til afmærkning af, at en skolepatrulje arbejder. I disse tilfælde suppleres den med undertavle med tekst »Skole«, og over advarselstavlen opsættes to skiftevis blinkende gule lys.

Bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning nr. 783 af 6. juli 2006

§ 21. Afmærkning ved skoler med skolepatrulje på steder uden signalanlæg skal ske på følgende måde:

- 1) Tavle A22 skal opsættes og forsynes med undertavle med påskrift »Skole« og strækningsangivelse »0-X m«. På vejstrækninger, hvor den tilladte hastighed er højere end 60 km/h, skal der 150- 250 m før advarselstavlen, som forvarsel, opsættes A22 med undertavle med påskrift »Skole«, men uden strækningsangivelse.
- 2) Til alle tavler skal der anvendes materialetype 4 eller bedre, og de skal være særskilt belyst med mindst 400 lux.
- 3) Over hver tavle skal anbringes et blinksignal med 2 skiftevis blinkende gule lysåbninger, der er anbragt ved siden af hinanden og er rettet mod den trafik, tavlen er bestemt for. Lysåbningerne skal være mindst 20 cm og højst 30 cm i diameter. Blinkfrekvensen skal være mindst 50 og højst 70 pr. minut.
- 4) Tavlebelysning og blinksignal skal være i funktion, når skolepatruljen arbejder. Uden for dette tidsrum skal lysene være slukkede. Den, der tænder og slukker anlægget, skal eventuelt ved et kontrolrelæ kunne kontrollere, at lyset tændes og slukkes på alle tavler. Lyset må ikke kunne tændes og slukkes af uvedkommende.

Stk. 2. Andre løsninger til afmærkning af, at skolepatruljen arbejder, må ikke etableres.

Hvis en skole har etableret skolepatrulje før 16. marts 1994, og anvender den "gamle" bærbare tavle A22 med underteksten "Skolepatruljen arbejder", må denne tavle fortsat anvendes.

§ 156, stk. 3. Eksisterende afmærkninger af skolepatrulje kan fortsat anvendes, jf. Bekendtgørelse om Vejafmærkning § 64, stk. 5.: "Hvor advarselstavlen A22 A Børn suppleret med undertavle med teksten "Skolepatruljen arbejder" tidligere har været anvendt, kan tavle-kombinationen fortsat anvendes til angivelse af, at skolepatruljen arbejder."

Sådan arbejder patruljen

Rådet for Sikker Trafiks vejledning 2010

En skolepatrulje må kun dirigere skolens elever. I forhold til trafikken er SP'ernes rolle tilbageholdende. En SP'er må ikke standse eller på anden måde dirigere den øvrige trafik, men må appellere til trafikken om at standse, så det bliver muligt at sende ventende elever over vejen.

Skolepatruljens arbejdssted er fortrinsvis fodgængerfeltet, hvis det findes inden for rimelig afstand fra skolen. Der kan også være skolepatrulje ved en lysreguleret overgang. Specielt i kryds, som er lysreguleret, kan det være svært for skolens yngste elever at overskue trafikken. Mange små elever er meget optaget af det, de har lært: At rødt lys betyder at de skal vente, og grønt lys betyder at de må gå. Men de glemmer, at der f.eks. også er grønt for de svingende biler, som kan overse barnet. Og så er det godt at skolepatruljen står på sin plads.

Udgangspunktet for skolepatruljens arbejde er fortovs-kanten (vejkanten). Så længe eleverne skal vente, spærrer skolepatruljen for dem med armene. SP'erne tager armene ned, når de vurderer, at der er fri bane for de ventende elever. SP'erne kan følge med ud på vejen for at "dække" elevernes overgang.

SP'erne skal da stå med fronten mod bilerne med håndskiltet i den arm, som vender ud mod midten af kørebanen. Armene skal strækkes så håndskiltets hoved er cirka i skulderhøjde.

Hvor der er meget trafik

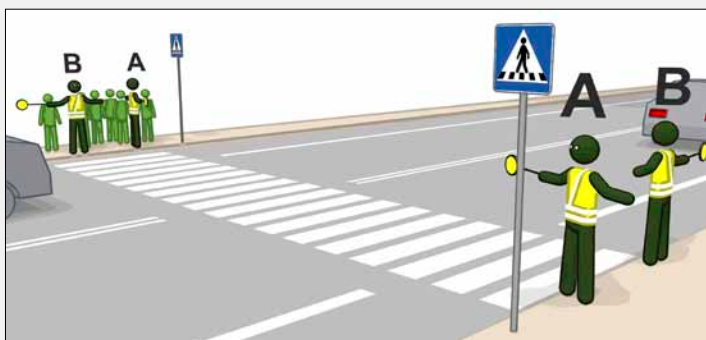
Mange steder er trafikken omkring skolen meget tæt. Disse steder kan det være vanskeligt at få afviklet skoleelevernes overgang tilstrækkeligt sikkert ved, at SP'erne alene venter på fri bane. Det kan derfor være nødvendigt at skolepatruljen giver tegn til den kørende trafik om, at den gerne vil have lov til at sende de ventende elever over vejen.

På meget trafikerede steder er det fornuftigt at lade skolepatruljen bestå af flere SP'ere i hver side af vejen. Det kræver samarbejde: Alle i patruljen skal vide præcis, hvem der gør hvad. Det kan derfor være en fordel at aftale på forhånd, hvem der er "patruljefører" i hver side. Det er så disse patruljeførere, som har det overordnede ansvar for kommunikationen tværs over vejen. Hvem der skal være patruljefører aftales inden, eleverne kommer til posten, og eleverne kan skiftes til at have det ansvar.

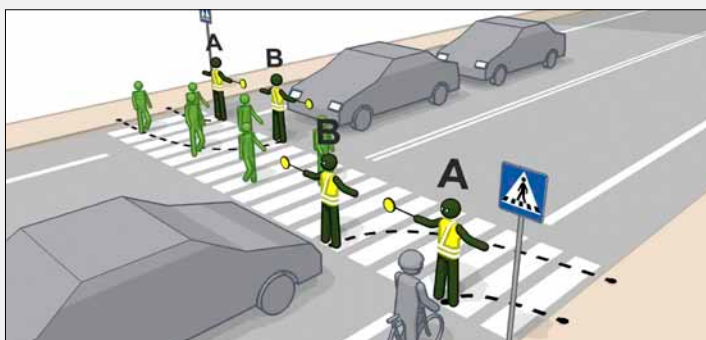
Fremgangsmåden er følgende:

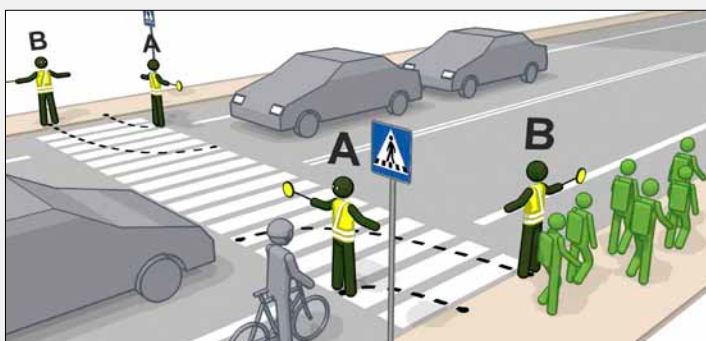
1 To SP'ere i hver side spærrer med armene for de ventende skoleelever, og en SP'er (A) i hver side holder øje med trafikken.

2 Når A skønner, at der er et passende ophold i trafikken fra begge retninger, løfter A sit håndskilt i vejret og vender sig mod trafikken. Dette er en appel til trafikanterne om at standse.

3 Når cyklisterne på cykelstien er standset, stiller A sig foran rækken af cykler nærmest fortovskannten stadig med skiltet løftet, som appel til bilisterne om at standse. Når bilisterne er standset, rykker B ud foran bilerne. Nu giver A og B tegn til eleverne om, at de kan gå over. Elevernes overgang bliver på den måde dækket af skolepatruljen.

4 Når alle eleverne er kommet over vejen, trækker B sig baglæns tilbage til fortovet bag om A. Først når B er tilbage på fortovet, går A baglæns ind på fortovet og stiller sig ved siden af B. Patruljen på begge sider af vejen skal arbejde koordineret, og det kræver et godt samarbejde.

Uddrag af lov om folkeskolen

Jf. lovbekendtgørelse nr. 998 af 16. august 2010

§ 26. Kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem skolen eller brobygningsinstitutionen, jf. kapitel 2 a og kapitel 2 a i lov om vejledning om uddannelse og erhverv, og hjemmet eller dettes nærhed af

- 1) børn, der har længere skolevej end 2 ½ km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin, 7 km på 7.-9. klassetrin og 9 km i 10. klasse, og
- 2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sørge for befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever.

Stk. 3. Under de i stk. 1 angivne betingelser skal kommunalbestyrelsen sørge for befordring af elever til og fra de af regionsrådet drevne lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v., jf. § 20, stk. 3 og 4. Det samme gælder for de af Borgerrepræsentationen drevne landsdelsdækkende undervisningstilbud i Københavns Kommune, jf. § 48 a.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem skole og dagtilbud i henhold til lov om social service af elever, der uden for skoletiden er anbragt i daginstitution m.v.

Stk. 5. Forpligtelsen til at sørge for befordring efter stk. 1 kan opfyldes ved at henvise eleverne til offentlige trafikmidler eller ved at godtgøre deres udgifter til egen befordring.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter ikke elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, bortset fra elever, der er henvist til undervisning i henhold til § 5, stk. 7 og 8, og § 22. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter også elever, der fortsætter skolegangen i en skole, hvortil eleven har været henvist i henhold til § 5, stk. 8. Elever, der ved optagelsen i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, er henvist til undervisning i henhold til § 5, stk. 8, er ikke omfattet af stk. 1.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om befordring.

Uddrag af lov om folkeskolen

Jf. bekendtgørelse nr. 25 af 10. januar 1995

Befordring af elever i folkeskolen

I medfør af § 26, stk. 7, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 311 af 25. april 1994, som ændret ved lov nr. 1140 af 21. december 1994 fastsættes:

Kommunalbestyrelsens generelle befordringsforpligtelse

§ 1. Kommunalbestyrelsen skal sørge for befordring mellem distriktsskolen og hjemmet eller dets nærhed af

- 1) elever, der har længere skolevej end 2 ½ km i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin, 6 km på 4.-6. klassetrin, 7 km på 7.-9. klassetrin og 9 km i 10. klasse og
- 2) elever, der har kortere skolevej, hvis hensynet til elevernes sikkerhed i trafikken gør det særligt påkrævet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen er endvidere forpligtet til at sørge for befordring af elever, der er henvist til undervisning på andre skoler, bortset fra elever, der undervises i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 2.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen er kun forpligtet til befordring inden for kommunens grænser, jf. dog stk. 2, til en enkelt bopæl og kun på skoledage.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse på befordring mellem skole og daginstitution og formidlet dagpleje i henhold til lov om social bistand af elever, der uden for skoletiden er anbragt i institution.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for befordring omfatter ikke

- 1) befordring af elever, der er optaget eller forblevet i en anden skole end distriktsskolen, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 2, 2. og 3. pkt., og stk. 3, 3. pkt.,
- 2) befordring af elever, der er optaget eller forblevet i en skole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. bekendtgørelse om skolegang i en anden kommune end bopælskommunen,
- 3) befordring af elever mellem privat dagpleje og hjem,
- 4) befordring af elever mellem undervisning mv. i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 3, 5 og 6, og hjem,
- 5) befordring af børn mellem skolefritidsordning i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 4, og hjem, med mindre det kan ske uden etablering af særskilt befordring og dermed uden merudgifter for kommunen.

§ 2. Skolevejen i § 1, stk. 1, er den nærmeste vej eller sti, som eleverne kan færdes på til fods eller på cykel eller knallert hele året.

Stk. 2. Ved opmåling af skolevejen medregnes normalt kun afstanden ad offentligt tilgængelig vej mellem hjemmets grund (udkørsel) og den nærmeste indgang til skolegården.

§ 3. Kommunalbestyrelsen afgør, om der skal ydes befordring efter **§ 1**, stk. 1, nr. 2, på grundlag af et skøn over de trafikale forhold på skolevejen, elevens alder og udviklings-trin og evt. andre konkrete omstændigheder. Kommunalbestyrelsen afgør spørgs-målet på grundlag af udtalelser om vejens farlighed fra politiet og vejmyndighederne. Der henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse om sikring af skoleveje.

Stk. 2. Såfremt det skønnes, at vejens farlighed gør befordring påkrævet hele skolevejen, påhviler det kommunalbestyrelsen at sørge for dette.

§ 4. Kommunalbestyrelsen kan opfylde sin befordringsforpligtelse efter **§ 1** ved at etab- lere befordring med skolebus eller lignende.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan endvidere opfylde sin befordringsforpligtelse ved at hen- vise til lokale offentlige transportmidler og betale udgifterne hertil.

Stk. 3. Før kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvorledes den vil opfylde sin befordringsforpligtelse i henhold til stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen indhente udtalelse om ordningens nærmere tilrettelæggelse, herunder om ruter og opsam- lingssteder, afgangstider og ventetider, fra de berørte skolebestyrelser.

§ 5. Ventetiden på skolen i forbindelse med en af kommunalbestyrelsen etableret befor- dringsordning må normalt ikke overstige 60 minutter før og 60 minutter efter skoletid.

Stk. 2. I det omfang befordringsordningen medfører ventetid på skolen, har skolen pligt til at føre fornødent tilsyn med eleverne i ventetiden, jf. Undervisningsministeriets bekendtgørelse om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden.

§ 6. Kommunalbestyrelsen kan endvidere opfylde sin befordringsforpligtelse efter **§ 1** ved en aftale med forældrene om egen befordring, således at eleven eller forældrene selv sørger for befordring mod, at kommunalbestyrelsen bidrager hertil med en med forældrene aftalt godtgørelse.

Stk. 2. Ved befordring i bil vil en godtgørelse svarende til laveste sats pr. kilometer for statens tjenestemænd ved befordring i eget befordringsmiddel normalt udgøre en passende godtgørelse.

Kommunalbestyrelsens særlige befordringsforpligtelse

Uddrag af lov om folkeskolen

Jf. bekendtgørelse nr. 25 af 10. januar 1995

- § 7.** Kommunalbestyrelsen skal i overensstemmelse med **§ 1**, stk. 2-4, jf. dog **§ 9**, sørge for befordring af elever, der på grund af sygdom eller handicap (invaliditet) kun er i stand til at følge den almindelige undervisning i folkeskolen, hvis eleven befordres til og fra skole. Det påhviler kommunalbestyrelsen efter forhandling med forældrene at sørge for den nødvendige befordring på den efter forholdene mest hensigtsmæssige måde.
- Stk. 2.* Kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse efter stk. 1 omfatter tillige elever, der er optaget eller forblevet i en folkeskole i en anden kommune end bopælskommunen, jf. bekendtgørelse om skolegang i en anden kommune end bopælskommunen. Befordringsforpligtelsen påhviler i disse tilfælde bopælskommunen.
- Stk. 3.* Kommunalbestyrelsens befordringsforpligtelse kan opfyldes ved, at eleven, i det omfang eleven er i stand dertil, henvises til at benytte en for skolens øvrige elever etableret befordringsordning eller offentlige transportmidler, såfremt eleven ikke derved får længere ventetid end sammenlagt 60 minutter dagligt. Om nødvendigt må der indrettes særskilt befordring mellem hjemmet, daginstitutionen mv. og/eller skolen og det nærmeste offentlige transportmiddel.
- Stk. 4.* Befordring kan indrettes ved aftale om kørsel med vognmand, med sygetransport eller af forældrene, såfremt de ønsker selv at befordre eleven, jf. **§ 6**.
- Stk. 5.* Såfremt det er nødvendigt, at eleven følges til og fra skole, afholder kommunalbestyrelsen tillige en eventuel udgift ved ledsagerens befordring.
- Stk. 6.* Er der tvivl om, hvorvidt en elev på grund af sygdom eller lignende selv kan befordre sig til og fra skole, kan skolen forlange en udtalelse herom fra skolelægen, eventuelt en lægeerklæring. Udgiften til en lægeerklæring afholdes af bopælskommunen.
- § 8.** I det omfang eleven er i stand til at befordre sig til og fra skole ved egen hjælp, såfremt der stilles en sygecykel, en kørestol eller lignende hjælpemiddel til elevens rådighed, kan kommunalbestyrelsen opfylde sin befordringsforpligtelse ved at afholde udgiften til anskaffelse og vedligeholdelse af det pågældende hjælpemiddel.

Tilskud til befodringsudgifter

Lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Jf. lovbekendtgørelse nr. 755 af 24. juni 2010

§ 17. Staten yder tilskud til nedbringelse af skolepenge, til nedbringelse af forældrebetalingen for skolefritidsordninger og til nedbringelse af betaling for ophold på en kostafdeling inden for bevillinger, der fastsættes på de årlige finanslove. Tilskud til nedbringelse af skolepenge og forældrebetaling for skolefritidsordning samt nedbringelse af betaling for ophold på en kostafdeling fastsættes under hensyn til elevens og forældrenes økonomiske forhold og til, hvorvidt bopælskommunen yder tilskud til skolepengene, forældrebetalingen eller opholdet.

Stk. 2. Staten yder tilskud til nedbringelse af befodringsudgifter mellem skole og hjem af syge eller invaliderede elever inden for bevillinger, der fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 3. Staten yder tilskud til nedbringelse af befodringsudgifter i forbindelse med brobygning inden for en bevilling, der fastsættes på de årlige finanslove. Tilskuddet fordeles til de enkelte skoler af fordelingssekretariatet, jf. § 11, stk. 3, som fastsætter kriterier for fordelingen, herunder om egendækning. Tilskuddet udbetales forud til fordelingssekretariatet. Fordelingssekretariatet skal føre et særskilt regnskab for ordningen.

Stk. 4. Skolen kan af egne midler yde befodringsstilskud, herunder til ordninger, der er fælles for skolens elever og andre frie grundskolers elever, f.eks. i form af en busrute.

Stk. 5. En kommunalbestyrelse, der i henhold til § 26 i lov om folkeskolen har etableret befodrning for folkeskoleelever med skolebus, kan beslutte, at elever ved frie grundskoler kan benytte denne. Kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling herfor.

Offentlig befordring af skoleelever

Jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 856 af 26. juni 2004

I medfør af § 3, stk. 3, § 57, stk. 2, og § 118, stk. 8, i færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 712 af 2. august 2001 som ændret ved lov nr. 432 af 10. juni 2003 og lov nr. 267 af 21. april 2004 fastsættes:

Anvendelsesområde

§ 1. Ved offentlig befordring af skoleelever forstås kørsel, som er omfattet af:

- 1) § 26, stk. 1-4, i lov om folkeskolen, og som ikke i henhold til lovens § 26, stk. 5, foretages med offentlige trafikmidler eller ved, at udgifterne til egen befordring godtgøres.
- 2) Bestemmelser om befordring i lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Stk. 2. Under offentlig befordring af skoleelever skal kravene i §§ 2-3 være opfyldt, og bussen skal være udstyret med skolebørnsskilt i overensstemmelse med reglerne i §§ 5-7.

Stk. 3. Bus, der ikke udfører offentlig befordring af skoleelever, herunder bus, der i henhold til lov om buskørsel udfører almindelig rutekørsel, kan være udstyret med skolebørnsskilt i overensstemmelse med reglerne i §§ 5-7, såfremt bussen er registreret til erhvervmæssig personbefordring og benyttes til transport af skoleelever til og fra skole. Andre køretøjer må ikke være udstyret med skolebørnsskilt.

Skoleruter og buskørsel

Jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 856 af 26. juni 2004

§ 2. Ved fastlæggelse af ruter og holdepladser for offentlig befordring af skoleelever skal vedkommende skole i samarbejde med politiet og vejmyndighederne i videst muligt omfang varetage hensynet til elevernes sikkerhed.

Stk. 2. Kræves der tilladelse til kørsel i henhold til lov om buskørsel, skal ruten godkendes af de myndigheder, der er nævnt i lovens § 3.

Krav til bilføreren

Jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 856 af 26. juni 2004

§ 3. Fører af bil, der anvendes til offentlig befordring af skoleelever, skal være i besiddelse af kørekort, der giver ret til erhvervmæssig befordring af personer med den type bil, der benyttes.

Krav til bus og holdeplads

Jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 856 af 26. juni 2004

- § 2. I bussen skal det værktøj til at knuse nødudgangsvinduer med, der er påbudt i henhold til pkt. 9.07.004 i bekendtgørelse om detailforskrifter for køretøjer, være anbragt på en sådan måde, at det er tilgængeligt for børn.
- § 3. Døre i bussens venstre side må ikke kunne åbnes af passagerer indefra eller benyttes ved passagerers ind- eller udstigning, medmindre bussen standser i vejens venstre side.
- § 4. Holdepladser kan eventuelt særligt afmærkes. Afmærkningen sker ved anvendelse af oplysningstavlen E 31,2 (Busholdeplads) forsynet med teksten »Skolerute« under symbolet.

Krav til skolebørnsskilt

Jf. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 856 af 26. juni 2004

- § 5. Skolebørnsskilt skal have følgende udseende, jf. dog stk. 3:

Stk. 2. Skiltet skal være udført i overensstemmelse med følgende krav:

- 1) Skiltet skal være kvadratisk og på hver led måle mindst 40 cm og højst 60 cm.
- 2) Skiltet skal være enkeltsidigt.
- 3) Skiltet skal være forsynet med to gult lysende blinklygter i skiltets øverste hjørner. Lygterne skal have en rund lysåbning med en diameter, der i enkeltsidigt skilt måler mindst 7 cm. Lygternes yderdiameter må ikke overstige 10 cm. Lygterne på samt skilt skal tænde og slukke samtidig blinkfrekvensen bør være 90 pr. minut og må ikke være under 60 eller over 120 pr. minut.
- 4) Symbolet skal være sort på gul baggrund omgivet af en mindst 2,5 cm og højst 4 cm bred rød kant. Den gule baggrund skal være reflekterende eller indvendigt belyst. Den røde kant må ikke være reflekterende eller indvendigt belyst.

Stk. 3. Skolebørnsskilt, der er taget i brug inden den 1. januar 2005 og som opfylder de tidligere krav til skolebørnsskilt, kan dog fortsat anvendes.

§ 6. Skolebørnsskilt skal anbringes lodret og vinkelret på bussens længderetning. Skiltet må ikke anbringes til højre for bussens midterlinje. Skiltet skal enten kunne aftages, tildækkes eller sammenklappes.

Stk. 2. Enkelttidigt skilt skal anbringes foran og bag på bussen, således at skiltets øverste kant er højst 150 cm og mindst 80 cm over vejbanen.

§ 7. Skolebørnsskiltet skal fastgøres forsvarligt. Fastgørelsesanordningen og skiltet må ikke have skarpe kanter eller spidser.

Anvendelse af skolebørnsskilt

§ 8. Skolebørnsskilt må kun anvendes på ture, hvor der medbringes skoleelever på vej til eller fra skole. På andre ture skal skiltet aftages, tildækkes eller sammenklappes.

Stk. 2. Blinklygterne og lyset i indvendigt belyst skilt skal tændes 100 m før bussen standser for at optage eller afsætte skoleelever, og skal forblive tændt, indtil bussen starter igen. I øvrigt skal lysene være slukkede.

Strafbestemmelser

§ 9. Overtrædelse af § 1, stk. 2 og 3, straffes med bøde.

Ikrafttrædelse

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2005.

Skolens tilsynspligt med eleverne i skoletiden

Jf. bekendtgørelse nr. 38 af 10. januar 1995

I medfør af § 30 a og § 52 i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 311 af 25. april 1994, som ændret ved lov nr. 1140 af 21. december 1994, fastsættes:

Skolens tilsynspligt

§ 1. Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for, at der på den enkelte skole etableres fornødent tilsyn med eleverne i undervisningstiden, i frikvarterer og spisepauser mv.

Stk. 2. Skolebestyrelsen kan inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte rammer fastsætte nærmere principper for skolens tilsyn med eleverne.

Stk. 3. Skolens leder træffer beslutning om udøvelsen af tilsynet.

Stk. 4. Ved fornødent tilsyn forstås tilsyn med et indhold og et omfang, der findes nødvendigt og tilstrækkeligt ud fra vurderingen af de konkrete forhold, herunder:

- ▶ elevernes alder
- ▶ aktivitetens art
- ▶ de stedlige forhold og
- ▶ lokalernes indretning og udstyr.

§ 2. Skolens pligt til at føre tilsyn med eleverne indtræder 10 minutter før undervisningen begynder, og ophører ved udløbet af det tidsrum, som naturligt medgår til, at eleverne forlader skolen ved undervisningens ophør.

Stk. 2. I tilfælde, hvor elever møder mere end 10 minutter før undervisningens begyndelse, eller hvor elever ikke forlader skolen direkte efter undervisningens ophør som følge af en tilrettelagt befordringsordning eller som følge af skolefritidsordningens åbningstider eller andre særlige forhold, må der indgås en særlig aftale om tilsynets udførelse, såfremt de lokale myndigheder i så fald anser et tilsyn for nødvendigt.

Her gælder tilsynspligten

Jf. bekendtgørelse nr. 38 af 10. januar 1995

Tilsynspligtens område

- § 3. Tilsynet omfatter i stedlig henseende elevernes ophold og færden i skolens bygninger og på skolens arealer. Tilsynet omfatter endvidere elevernes overholdelse af skolens forskrifter på fortovs-, gade- eller vejarealet umiddelbart ud for skolen. Skolen kan i den forbindelse tage initiativ til oprettelse af en skolepatrulje. Elevernes skolevej i øvrigt, herunder eventuelle befordringsordninger som benyttes af eleverne, er ikke omfattet af skolens tilsyn.
- § 4. Hvor undervisningen er henlagt til lokaliteter uden for skolen, skal der, når forholdene kræver det, etableres fornødent tilsyn med elevernes færden mellem de pågældende undervisningssteder. Tilsynspligten omfatter tillige en eventuel fælles befordring til og fra arrangementer, som skolen forestår.

Jf. bekendtgørelse nr. 38 af 10. januar 1995

Tilsynets nærmere indhold

- § 5. I undervisningstimerne påhviler det skolen/den enkelte lærer at føre tilsyn med de elever, som skal undervises.
- Stk. 2. Hvis der i en klasse dannes hold eller grupper, der opholder sig i forskellige lokaler, kan tilsynet med eleverne udøves gennem bl.a. forudgående instruktion. Tilsvarende gælder, når en elev som led i undervisningen forlader skolens område.
- Stk. 3. Der kan kun, hvis vægtige grunde taler herfor, gives den enkelte elev tilladelse til at forlade skolen i en undervisningstime.
- Stk. 4. Skolens tilsynsforpligtelse er ikke til hinder for, at elever, der i særlig grad forstyrrer undervisningen, udelukkes fra resten af timen.
- § 6. Hvor undervisningen foregår i lokaler og på steder, som rummer særlige risikomomenter, fx fysik/kemilokaler, sløjdlokaler og idrætslokaler og -anlæg, påhviler der skolen en skærpet tilsynsforpligtelse.
- Stk. 2. Hvis der på specielle områder er givet særlige sikkerhedsforskrifter eller lignende, påhviler det skolen at påse, at disse forskrifter overholdes.
- § 7. Omfatter undervisningen i idræt også svømning, skal den lærer, der forestår undervisningen, have kvalifikationer svarende til uddannelsen til svømmelærer.
- Stk. 2. Skolen skal sikre sig, at de fornødne sikkerhedskrav i svømmehallen er opfyldt.

§ 8. I tilfælde, hvor undervisningen afbrydes af skemabundne mellemtimer, kan ældre elever vælge at opholde sig på skolen eller forlade den.

Stk. 2. Skolebestyrelsen kan beslutte, at bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i frikvarterer og ved tilfældigt opståede mellemtimer.

Stk. 3. Hvor særlige grunde taler derfor, kan skolens leder uanset bestemmelserne i stk. 1 og 2 forbyde enkelte elever at forlade skolen. Endvidere kan forældrene forlange, at deres barn forbliver på skolen i frikvarterer og mellemtimer.

Stk. 4. Hvor hensynet til det forsvarlige ikke taler imod, kan der, efter et konkret skøn, gives en elev tilladelse til at forlade skolen.

Tilsynet under ekskursioner mv.

Jf. bekendtgørelse nr. 38 af 10. januar 1995

§ 9. Tilsynet omfatter elevernes deltagelse i ekskursioner, virksomhedsbesøg, idrætsarrangementer, badning og lignende, der arrangeres eller formidles af skolen. Tilsynet omfatter endvidere lejrskoleophold og skolerejser, der indgår i skolens virksomhed, eller hvor skolen er arrangør.

§ 10. Under elevernes ophold i praktik mv. i virksomheder og institutioner er eleverne ikke undergivet et egentligt tilsyn fra skolens side. Imidlertid påhviler det skolen at gribe ind, hvor man bliver opmærksom på, at hensynet til eleven tilsiger det.

Stk. 2. Eleverne er i praktikperioden omfattet af de sikkerhedsforskrifter, der gælder for vedkommende arbejdsplads, og som er fastsat i eller i henhold til lovgivningen om arbejdsmiljø.

§ 11. Badning under ekskursioner, lejrskoler, hytteture eller lignende må alene finde sted, hvis det kan foregå under betryggende forhold.

§ 12. Det påhviler skolens lærere at henlede skolelederens opmærksomhed på faremomenter, der skyldes indretning af skolens bygninger, skolegårdens indretning mv.

Rådet for Sikker Trafik og TrygFonden har indgået et ambitiøst samarbejde. Målet er at gøre børn og unge til bedre og mere sikre trafikanter ved hjælp af undervisning, træning, information og kampagner.

Sammen om sikker trafik